

Slovensko práve otvára dvere zdieľaniu energie – čo hovorí medzinárodný výskum U2Demo?

Ak ste v poslednom čase zachytili slovné spojenia ako „zdieľanie elektriny“, „organizátor zdieľania“ alebo „energetické spoločenstvo“, nie je to náhoda. Slovensko práve prechádza jednou z najväčších zmien v tejto oblasti za posledné roky – a je to ideálna príležitosť pozrieť sa, čo k téme zdieľania energie hovorí aj medzinárodný výskum, na ktorom sa podieľa aj iEPD ako partner projektu U2Demo.

Čo sa mení od 1. januára 2026

Od 1. januára 2026 (časť ustanovení od 1. septembra 2026) platí na Slovensku rozsiahla novela zákona o energetike (zákon č. 259/2025 Z. z.), ktorá zásadne mení pravidlá zdieľania elektriny [1, 2]. Medzi najdôležitejšie zmeny patrí:

- **Nový trhový subjekt – „organizátor zdieľania“**, ktorý má pomôcť domácnostiam a firmám zorientovať sa v administratíve okolo zdieľania elektriny [2, 3]. Zatiaľ túto rolu potvrdil regulačný úrad ÚRSO len piatim subjektom [3].
- **Zdieľanie naprieč rôznymi dodávateľmi elektriny** – teda aj vtedy, keď majú účastníci zdieľania zazmluvnenú elektrinu u rôznych firiem. Predtým to bránila vyhláška ÚRSO platná od začiatku roka 2025, ktorá čelila kritike odbornej verejnosti [4].
- **Rodinné zdieľanie elektriny** – prebytočnú energiu z fotovoltiky si teraz môžete „poslať“ napríklad rodičom či deťom, aj keď bývajú na inej adrese [5].
- Centrálnu úlohu naďalej zohráva **Energetické dátové centrum (EDC)**, ktoré prevádzkuje spoločnosť OKTE. Spracúva dáta z inteligentných elektromerov v 15-minútových intervaloch a rozdeľuje vyrobenú energiu medzi členov „skupiny zdieľania“ podľa vopred schváleného kľúča [6].

Prečo je to dôležité pre bežné domácnosti

Pre bytové domy táto zmena znamená prechod od experimentálnej fázy k štandardizovanému procesu [6]. Ako pre agentúru TASR uviedol predseda Združenia pre lepšiu správu bytových domov (ZLSBD) Marek Perdík, ide o transformáciu, o ktorej sa roky hovorilo ako o vzdialenom ciele, no dnes je už každodennou realitou [7]. Domácnosti s fotovoltikou tak môžu prebytočnú energiu zdieľať so susedmi, rodinou alebo aj celou budovou – a znížiť si účty za elektrinu bez nutnosti fyzicky prestavať elektroinštaláciu [6].

Kde má Slovensko ešte priestor na zlepšenie

Regulačný úrad ÚRSO si sám vo vlastnej komparatívnej analýze priznáva, že **Slovensko v tempe rozvoja zdieľania energie zaostáva** za európskymi lídrami, hoci je na tento rozvoj technicky pripravené [3]. Energetické spoločenstvá sú síce súčasťou slovenskej legislatívy už od roku 2022, ich reálny rozvoj sa však naplno rozbehol až s plnohodnotným zdieľaním cez EDC [8].

Presne v tejto oblasti môže byť užitočný pohľad zvonka. Medzinárodný výskumný projekt U2Demo, financovaný Európskou úniou, skúma zdieľanie energie a energetické spoločenstvá v štyroch krajinách (Taliansko, Belgicko, Holandsko, Portugalsko) a porovnáva, ako rôzne nastavenie pravidiel ovplyvňuje ich reálne fungovanie. Konzorcium U2Demo sa tiež v roku 2026 podieľalo na spoločnom odporúčaní šiestich európskych projektov v rámci iniciatívy BRIDGE, ktoré okrem iného volá po **jednoduchších administratívnych postupoch a pružnejších pravidlách pre zdieľacie koeficienty** (teda spôsob, akým sa vyrobená energia rozdeľuje medzi členov komunity) [9]. Podobné témy – nová rola “organizátora zdieľania” a jeho zodpovednosť voči spotrebiteľom – rieši aj nedávna štúdia Európskej komisie o právach spotrebiteľov v energetike, ktorá čerala aj z výskumu partnerov U2Demo [10].

Výskum U2Demo tiež ukazuje niečo, čo je dôležité mať na pamäti aj pri zavádzaní nových pravidiel na Slovensku: ľudia od zdieľania energie väčšinou neočakávajú, že sa stanú “energetickými expertmi”. Chcú jednoduchý, zrozumiteľný a dôveryhodný systém – nie zložité rozhodovanie o tarífach a koeficientoch [11].

Ako do toho zapadá práca iEPD

Ako partner projektu U2Demo sa aj iEPD venuje téme regulácie a manažmentu energetických spoločenstiev s ohľadom na to, ako sa poznatky z iných európskych krajín dajú využiť v slovenskom kontexte. Slovensko má teraz jedinečnú príležitosť poučiť sa zo skúseností krajín, ktoré majú zdieľanie energie rozbehnuté už dlhšie – a práve to je jeden z cieľov, ktorému sa v rámci U2Demo venujeme.

Zdroje

1. Úrad pre reguláciu sieťových odvetví: *Analýza spôsobu a procesu zdieľania elektriny vyrobenej z OZE*, urso.gov.sk
2. Energie-portal.sk: *Prichádza nový hráč v zdieľaní elektriny. Pomôže spoločenstvám a aktívnym odberateľom*, energie-portal.sk

3. Energoklub.sk: *Pozvánka na seminár: Nový rámec zdieľania elektriny. Hlavné zmeny a kľúčové výzvy*, energoklub.sk
4. Energie-portal.sk: *ÚRSO pribrzdil zdieľanie elektriny, teraz čelí kritike. Ministerstvo otvorí zákon*, energie-portal.sk
5. InElektro BB: *Rodinné zdieľanie elektriny: Novinka od 2026*, inelektro.sk
6. Bytový Dom: *Energetická transformácia bytových domov v roku 2026*, bytovydom.sk
7. Techbyte.sk: *Slovenské bytovky čaká energetická reforma. Máme čakať nižšie účty za energiu*, techbyte.sk (podľa TASR)
8. Loxone: *Ako funguje komunitná energetika na Slovensku?*, loxone.com
9. BRIDGE Regulation Working Group: *Recommendations to empower citizens in the energy transition thanks to energy communities and energy sharing* (jún 2026),
spoluautorstvo LocalRES, FEDECOM, Masterpiece, STUNNED, INTELLIGENT a U2Demo
10. European Commission, DG Energy: *A Study on the Relevance of Consumer Rights and Protections in the Context of Innovative Energy-Related Services* (október 2025)
11. U2Demo Deliverable D1.2: *Active Consumers' Needs and Social Parameters* (2026),
zhrnuté na u2demo.eu

Tento článok bol pripravený v rámci účasti iEPD na projekte U2Demo, financovanom Európskou úniou z programu Horizon Europe (grant č. 101160684).